



Pracovat s textem za přítomnosti samotného autora bylo ojedinělou zkušeností

je lze použít i pro práci s překladem do češtiny. Zajímavostí ze strany českého partnera je spolupráce s anglicky píšícím Čechem Tomem Hadravou, který do příručky přispěje svými dvěma povídkami. Obě se objevily na amerických stránkách *strangehorizons.com*. „V redakci dostávají kolem dvou set padesáti povídek měsíčně a publikují necelé dvě procenta,“ odpověděl v úvodu svého workshopu na otázku, jak je těžké se „ve světě“ prosadit. Pak už ale rychle skočil do role učitele, která mu není cizí, a pustil se do povzbuzování mladých čtenářů. „Tohle bylo takové vzájemné obohace-

luje svůj záměr učitelka Eva Szanyiová z rožňavského dvojjazyčného gymnázia. Takový problém jistě neměla Klára Šílová, která studuje obor knihkupecké a nakladatelské činnosti: „Já vlastně mezi stránkami knížek vyrůstala, dosud jsem si z knihovny vypůjčila přes tisíc titulů, protože těžko lze mít takovou knihovnu, po které každý správný knihomol touží. Jsem zkrátka holka praštěná knihou.“

### I pro ty neprašťené

Kromě Kláry se do projektu ale zapojili i žáci, kteří četbou nadšeni nejsou. Ján Villim přiznává, že mu moc času na čtení nezbývá

# Všichni knihou praštění i ti ostatní

V Ústřední knihovně Městské knihovny v Praze probíhalo v první půlce května pracovní setkání čtyř evropských středních škol zapojených do mezinárodního projektu zaměřeného na čtenářskou gramotnost. Dvaadvacet žáků a osm učitelů se zabývalo předem vybranými povídkami a romány. Kdo ale čekal jen tiché aktivity s knihami, byl velice překvapen.

O tom, že čtenářství u dětí a mládeže upadá, hovoří průzkumy, ale hlavně každodenní zkušenost mnoha rodičů, kteří své děti vidí častěji u televize či počítače než s knihou. Hledání příčin je významné pro poučení do budoucna. Zároveň však vyvstává otázka, zda můžeme se zanedbaným čtenářstvím ještě něco udělat, například u středoškolků. K hledání odpovědí a pokusu o nápravu se odhodlali čtyři evropští vyučující, kteří se v roce 2015 potkali v Anglii na vzdělávacím kurzu zaměřeném na výuku literatury.

### Pryč od povinné četby

Pod vedením Jeleny Crnek z Chorvatska vytvořili projekt v rámci programu Erasmus+, jehož výstupem je příručka pro učitele žáků, kteří neradi čtou. „Od září do dubna jsme intenzivně pracovali na výběru povídek a vymýšlení aktivit, které budou jejím obsahem. Když byla pracovní verze na světě, nezbývalo nic jiného, než ji otestovat,“ po-

pisuje první fázi projektu jeho koordinátorka. Z každé školy bylo vybráno pět či šest žáků, kteří se sešli v Praze a během pětihodinových workshopů dobrovolně dělali „pokusné králíky“. Všichni zapojení učitelé se shodují na tom, že doba, kdy se čtenářství „podporovalo“ soupisem povinné četby, je ta tam. „Tak se dá čtenářství v dětech a mládeži naopak spíše zabít, proto jsme se zaměřili na to, jak zájem o knihy přirozeně probudit,“ vysvětluje učitel Jan Pytel ze Střední školy Náhorní a dodává, že se aktivitami doprovázejícími četbu krátkých textů snaží čtenáře nenásilně vést k vlastnímu přemýšlení o jejich obsahu i autorově záměru.

### Prorazit je nesnadné

Materiál ke zpracování si vybírala každá země sama dle svého uvážení, takže vznikla směsice čtyřiceti povídek a románů od známých autorů i anonymů. Všechny texty jsou v angličtině, ale aktivity vytvořené tak, že

ni. Pozval jsem je do svého světa a oni mi ukázali, co všechno jim něco říká. Pro mě jako autora je vzrušující slyšet interpretace svých děl,“ uvedl po skončení workshopu.

a raději se věnuje programování. Je přesně typem žáka, na kterého se vznikající příručka soustředí, proto tím pravým, koho se můžeme zeptat, jak účast na workshopu ovlivnila jeho čtenářství.



Závěrečné focení a loučení s Ústřední knihovnou Městské knihovny v Praze

### Holka knihou praštěná

Jednou z nejdynamičtějších součástí programu, která u žáků sklidila velký ohlas, byla soutěžní hra „v terénu“, to znamená v knihovně za běžného provozu. Pětičlenná družstva složená z různých národností hledala v knihách indicie, jež je dovedly až k finálnímu titulu, jímž byl román *Dám ti slunce* od Jandy Nelson. Kromě probuzení zájmu o dané knihy měla hra podpořit orientaci v knihovně. „Myslíme si totiž, že pokud je pro někoho knihovna neznámé prostředí, ve kterém se ztrácí, těžko tam sám od sebe zavítá. Nevěřili byste, že někteří hledali knihu podle křestního jména autora,“ vysvět-

„Zaujaly mě zejména kratší povídky. Překvapilo mě, kolik toho lze vymyslet v textu, který má jen pár řádků. Workshop Toma Hadravy mě motivoval, abych si zkusil něco napsat, byla to zajímavá exkurze do světa spisovatelovy práce,“ hodnotí svou zkušenost gymnazista. „Já si určitě přečtu něco od Daniila Charmse, kterého jsem dosud neznal,“ doplňuje Jána Matěj Polák. Oba se shodují na tom, že by příručka měla obsahovat hlavně krátké texty s živými situacemi a žádné dlouhé čtení.

Zatímco žáci mají „odpracováno“, učitele teď čeká práce ještě dost. „Většinou zkoušíme žáky, teď zkoušeli oni nás. Díky tomu víme, jak na příručce zpracovat tak, aby dosáhla svého cíle, tedy efektivně podporovala čtenářství,“ uvedla Jeleny Crnek a vyjádřila spokojenost s tím, že práce na projektu může zdárně pokračovat.

Pavína Vočková  
Foto: Pavína Vočková  
a Eva Szanyiová

Publikovaný text vznikl v hodině tvůrčího psaní, které patří mezi povinné předměty vyučované v oborech knihkupecké a nakladatelské činnosti a informační služby, jež nabízí Střední škola Náhorní. Tvůrčí psaní se vyučuje od prvního do čtvrtého ročníku. Žáci se postupně seznamují jak s žurnalistickými útvary, tak literárními žánry. Škola v rámci programu Erasmus+ pořádá seminář pro učitele o využití tvůrčího psaní ve výuce. Zájemci se mohou hlásit na e-mailové adrese [vockovap@ssnahorni.cz](mailto:vockovap@ssnahorni.cz).